

LEADER

Oulun Seutu

Oulun Seudun Leaderin toiminnan kehittäminen ja yhteistyön parantaminen alueen toimijoiden kanssa

KYSELY SIDOSRYHMILLE 2020

Yhteenveto

1. Kyselyn tarve

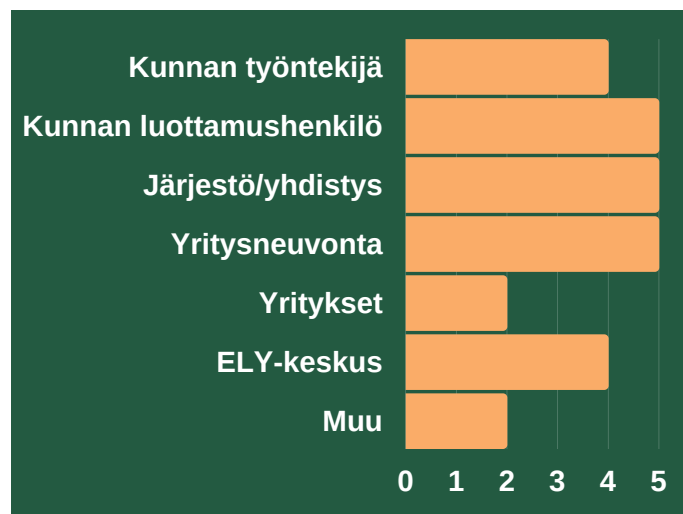
Ohjelmakauden 2021–2027 valmistelu käynnistettiin vuonna 2019, jolloin pidettiin alueen asukkaille avoimia tilaisuuksia. Samassa yhteydessä laadittiin kysely asukkaille ja alueen toimijoille liittyen paikallisiin tarpeisiin. Ohjelmakauden valmistelu jatkui vuonna 2020 hallitukselle suunnatulla kyselyllä. Aluetilaisuuksien ja kyselyiden perusteella laadittiin alustavat voimavara- ja verkostoanalyysit. Asioiden eteenpäin viemiseksi sekä toiminnan kehittämiseksi laadittiin kysely myös alueemme sidosryhmille syksyllä 2020.

2. Menetelmä

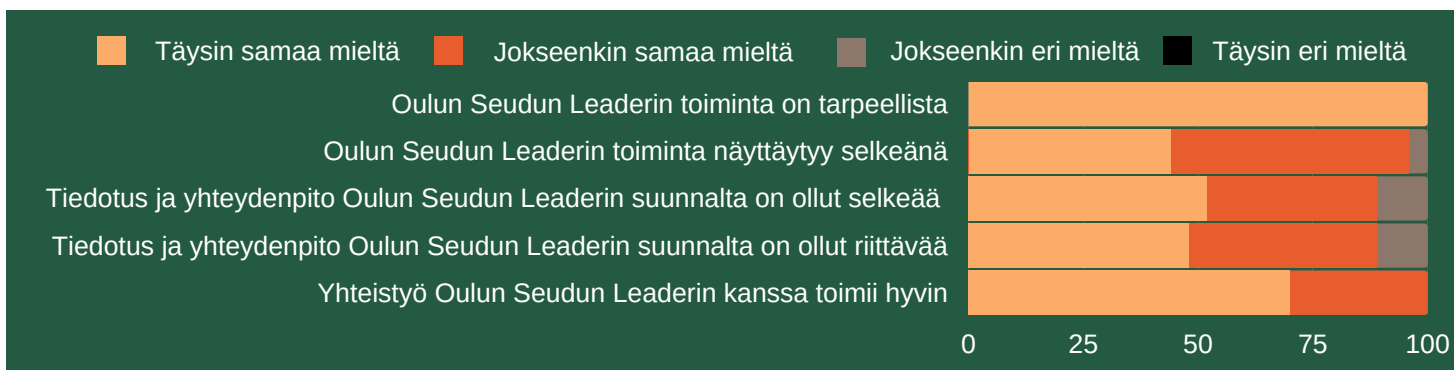
Kysely kohdistettiin Oulun Seudun Leaderin verkostossa oleville organisaatioille ja niissä sellaisille henkilöille, joiden kanssa Oulun Seudun Leader on ollut tekemisissä. Kyselyllä tavoiteltiin etenkin kuntien luottamushenkilöitä ja virkamiehiä, viranomaistahoja sekä järjestöissä ja yrityksissä työskenteleviä henkilöitä. Tavoitteena oli saada tietoa siitä, miten Oulun Seudun Leader ja sen toiminta koetaan alueella ja miten toimintaa voitaisiin kehittää. Lisäksi haluttiin selvittää, miten voitaisiin parantaa organisaatioiden välistä yhteistyötä ja mitä tarpeita alueen toimijoilla on paikallisen kehittämisen näkökulmasta. Kysely (liite 1) laadittiin Microsoft Formsilla ja se lähetettiin 15.10.2020 yhteensä 141 henkilölle suoraan henkilökohtaisella sähköpostilla. Vastausaikaa oli 31.10.2020 saakka. Muistutus kaikille lähetettiin sähköpostilla 28.10.2020.

3. Tulokset

Vastauksia kyselyyn saatiin 27 kpl (vastausprosentti 19) ja vastaajia oli laajasti eri organisaatioista (kuva 1). Kaikki vastanneet olivat täysin samaa mieltä siitä, että Oulun Seudun Leaderin toiminta on tarpeellista ja kaikki olivat joko täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä sen osalta, että yhteistyö Oulun Seudun Leaderin kanssa toimii hyvin. Valtaosan mielestä Leaderin toiminta näyttäyty selkeänä ja sekä tiedotus ja yhteydenpito Leaderin suunnalta on ollut sekä selkeää että riittävää. Vastanneista tahoista yksi luottamushenkilö, yritysneuvoja ja yritys olivat eri mieltä edellisistä.

Kuva 1. Kyselyyn vastanneiden taustataho.
Muu taho: Oppilaitos, Metsäkeskus.

Kuva 2. Vastaukset väittämiin liittyen.

Kyselyn avoimet kysymykset

MITÄ HYÖTYÄ NÄET OULUN SEUDUN LEADERIN TOIMINNASTA OLEVAN ALUEELLE?

Vastaajat näkivät Oulun Seudun Leaderin tärkeänä yhteisöjen ja pienten yritysten aktivoijana sekä rahoittajana ja sitä kautta maaseudun elinvoimaa ylläpitävänä ja vahvistavana tahona. Leader-ryhmää pidettiin vahvana ja luotettavana toimijana, joka lisää eri organisaatioiden välistä yhteistyötä ja kumppanuutta. Leader on toimintamallina taloudellinen ja maaseudun hyvinvoinnin ja elinvoiman perusasia tänä päivänä. Aktivoinnin ja rahoituksen myötä maaseutualueilla toimivien yritysten ja järjestöjen toimintaa voidaan kehittää, järjestää uutta toimintaa ja luoda työpaikkoja. Hankkeiden myötä myös talkootyö tulee arvoonsa, ja ihmiset aktivoituvat tekemään asioita yhdessä. Yhteisöllisyys lisääntyy Leader-toiminnan avulla.

"Oulun Seudun Leader kohdentaa maaseuturahoitusta monipuolisesti ja myös pienille ruohonjuuritason toimijoille / yrityksille"

MITEN TOIMINTAAMME MIELESTÄSI VOISI KEHITTÄÄ? PITÄISIKÖ TEHDÄ JOTAIN UUTTA, ERI TAVALLA, ENEMMÄN?

Vastaajista 11 (41 %, ELY, järjestöt, kuntien luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä yritysneuvonta) toivoivat paljon enemmän näkyvyyttä, erityisesti jalkautumista

ja yleisesti tiedottamisen lisäämistä, monipuolistamista sekä nopeuttamista. Ehdotettiin säännöllisten etäinfojen ja hanke-esittelyjen pitämistä sekä mm. Facebookin puskaradio-kanavien hyödyntämistä. Viestintää tulisi suunnata niin mahdollisille hankehakijoille kuin sidosryhmillekin.

ELY-keskuksen vastauksissa tuli esille yhteistyön lisääminen organisaatioiden välillä, jotta hakemukset etenisivät ELY-keskukseen valmiimpina. Lisäksi Oulun Seudun Leaderille suositeltiin omien kehittämishankkeiden toteuttamista, niiden kautta voisi Leader-ryhmä saada uusia näkökulmia ja innovatiivisuutta toimintaansa.

Järjestöt, yritykset ja kuntien luottamushenkilöt toivoivat enemmän apua hankkeiden hallinnointiin ja hankehakijoiden tukemista hankkeiden eri vaiheissa. Toivottiin myös byrokratian vähentämistä.

Yritysneuvojat toivoivat selkeyttä ja neuvottelukumppanuutta yritysrahoituksiin, vuoropuhelun lisäämistä markkina- ja kilpailutilanteesta sekä enemmän keskustelua alueen toimijoiden kanssa suunnitteilla olevista hankkeista. Lisäksi toiveena oli, että säilytettäisiin jatkossakin matala kynnyks kysymysten esittämiseen. Toivottiin myös tiiviimpää yhteydenpitoa maakunnallisiin toimijoihin, jolloin paikallisestikin voisi hyötyä enemmän maakunnallisista hankkeista ja rahoituksista.

MITÄ KEHITTÄMISTARPEITA EDUSTAMALLASI TAHOLLA TAI ORGANISAATIOILLA OLISI TAI ONKO TEIDÄN TIEDOSSANNE PAIKALLISIA TARPEITA, JOIDEN AKTIVOINNISSA JA RAHOITAMISESSA LEADER-RYHMÄ VOISI OLLA MUKANA?

Usealta taholta (järjestöt, luottamushenkilöt ja yritysneuvonta ja yritykset) nousi esiin erityisesti yhdistysten palvelumuotoilun ja tuotteistamisen kehittäminen, asiakaspalvelukoulutuksen järjestäminen, reitistöjen ja liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä tapahtumien rahoittaminen. Näiden myötä mm. alueen matkailupalveluita saataisiin kehitettyä. Yritysneuvonnan mielestä erityisen tärkeää olisi lähi-, ruoka- ja kesämatkailun kehittäminen. Yrittäjyyteen ja yrityshankkeiden hakemiseen kannustaminen ja tukeminen, uusien ja ennakkoluulottomien yritysideoiden rahoittaminen sekä yleisesti yritysten tukeminen koettiin tärkeäksi alueella.

Järjestöt olivat kokeneet teemahankkeet hyväksi pienimuotoisten hankkeiden toteutustavaksi ja lisäksi nähtiin, että nuorille suunnattua toimintaa tulisi alueella kehittää enemmän. Yritysneuvonnan edustajat esittivät, että kalastusalueiden ja kylien kehittämiseen sekä aktivointiin pitäisi saada isompia kokonaisuuksia ja enemmän suunnitelmallisuutta. Koulutuksia yms. olisi sitten helpompi järjestää, kun osallistujia tulisi monilta tahoilta.

Alueella on selvä tarve kylätaloille ja niiden monenlaisille investointi- ja kuntokartoitustarpeille. ELY-keskuksen toimijoiden mielestä Leader voisi verkostoitua vielä enemmän alueen kehittäjäorganisaatioiden kanssa, joiden kautta voisi tulla enemmän esiin paikallisia tarpeita. Leaderin pitäisi pyrkiä tunnistamaan kaupunkialueen ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kehitystarpeita. Vastauk-

sisssa tuotiin esille myös metsäalan ja puunkäytön moninaiset mahdollisuudet ja alan yritysten tarve kehittää toimintaansa jatkossakin.

MITEN VOISIMME KEHITTÄÄ OULUN SEUDUN LEADERIN JA ORGANISAATIOISI VÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ JA TIEDOTTAMISTA?

ELY-keskuksen mielestä yhteydenpito on mutkatonta ja vaivatonta. Keskusteluuyhteys koetaan hyväksi ja yhteyttä voi ottaa matalalla kynnyksellä. Vaikeistakin aiheista voidaan keskustella ilman, että yhteistyö häiriintyy. Toisaalta toivottiin vielä selkeämpää työnjakoa rahoitusasioissa, erityisesti asiakasnäkökulmaa ajatellen. ELY-keskus on kiinnostunut uusista yhteistyön muodoista tiedottamiseen liittyen ja niistä voisi keskustella kumppanuuskeskusteluissa. Popikki - sivusto koettiin hyväksi ja toivottiin, että Leader - ryhmät hyödyntäisivät sitä entistä enemmän ja esittäisivät kehittämisideoita sivuston osalta.

Järjestöjen edustajat toivoivat Leaderin järjestämiä info-/ideointitilaisuuksia ja kyläiltoja kunnissa sekä seutukunnissa. Uutena ideana esitettiin hankeideamyly paikallisten toimijoiden kesken, jonka avulla voisi löytää aivan uusia yhteistyökuvioita eri toimijoiden kesken. Säännöllisiä tapaamisia ja keskustelutilaisuuksia pidettiin tärkeinä, sillä niiden kautta voidaan välittää ajantasaista viestiä eteenpäin omissa organisaatioissa. Viestintähankkeiden koettiin olevan avainasemassa tiedottamisessa. Toivottiin myös, että aivan kaverillisesti kyseltäisiin kuulumisia yhdistyksistä.

Kuntien luottamushenkilöiden mielestä tärkeää on, että toimintaa esitellään säännöllisesti valtuustoissa ja hallituksissa, koska henkilöt vaihtuvat. Yhteistyötä ylläpidetään parhaiten säännöllisellä tiedottamisella ja sitä kautta mm. kuntarahaosuus ymmärretään konkreettisesti ja laajemmin eri toimijoiden keskuudessa.

*"Vuosittaiset infotilaisuudet
kunnanvaltuustoille,
valtuuston kokouksen yhteydessä."*

Kuntien virkamiesten mielestä tietoa Leaderistä saa hyvin ja tarpeeksi. Kuntarahoitustilanteesta on hyvä saada tietoa kerran vuodessa. Vierailut ja toiminnan esitleminen ovat olleet hyvä tapa jakaa tietoa Leader-toiminnasta. Kyselyn vastauksissa ehdotettiin vuosittaista yhteistyöpalaveria kunnan henkilöstön ja Leaderin kesken, jossa käytäisiin lävitse ajankohtaisia asioita puolin ja toisin. Näiden lisäksi vastauksissa ehdotettiin yhteistyön lisäämistä myös Oulujokivarren kuntien kesken (Utajärvi, Muhos, Vaala), jonka tuloksena voisi syntyä uusia hankeideoita.

Yritysneuvonnan organisaatioiden mielestä yhteistyö toimii yleisesti ottaen hyvin. Koettiin, että yhteistyöpalavereita tulisi pitää useammin ja säännöllisesti yritysneuvonnan toimijoiden kanssa. Palaverit voisi pitää joko paikallisesti tai laajemminkin esimerkiksi etänä ja niissä voisi keskustella koko alueen isoista kehittämiskohteista sekä vaihtaa vinkkejä hyvistä hankkeista ja käytännöistä. Kyselyn vastauksissa toivottiin myös yhteistyössä järjestettyjä info- ja tiedotustilaisuuksia alueen pienyrityksille. Leader voisi myös tiedottaa yritysneuvonnan uutiskirjeissä rahoitusmahdollisuuksista. Esitettiin myös, että yritysneuvonta ja Leader voisivat suunnitella yhdessä yhdistysten ja yritysten tukemista ohjaavaa toimintaa.

Muuten vastauksissa toivottiin säännöllisesti ja mahdollisimman kattavasti toimitettavaa uutiskirjettä sekä yhteisiä kehittämis- ja ideointipalavereita. Tukihakuihin liittyvistä aikatauluista voisi tiedottaa enemmän toimijoita.

MITÄ YHTEISIÄ TAVOITTEITA VOISIMME ASETTAA, JOTTA YHTEISTYÖ ORGANISAATIOIDEMME VÄLILLÄ KEHITTYISI JA VOISIMME YHDESSÄ VIEDÄ ETEENPÄIN PAIKALLISIA KEHITTÄMISTOIMIA?

ELY-keskuksen vastauksissa oli esitetty konkreettisia tavoitteita: vierailut muutaman kerran ohjelmakaudessa Leader-ryhmän hallituksen kokouksissa. Toisena tavoitteena olisi pitää kerran vuodessa kumppanuuskeskustelut. Lisäksi tavoitteena voisi olla 2-3 kertaa ohjelmakaudessa pidettävät yhteiset kehittämispäivät ja jatkossakin H&Y-pöydät säännöllisesti sekä niiden kehittäminen. Lisäksi toivottiin, että edelleen sovitaan työnjaosta rahoitusvälineiden osalta sekä selkeitä viestinnällisiä tavoitteita, kuten esimerkiksi yhteisiä tilaisuuksia, julkaisuja ja esitteitä.

Yhdistysedustajien mielestä tulisi säilyttää helposti lähestyttävä ote neuvonnassa ja myöntää tasapuolisesti rahoitusta koko alueelle. Vastauksissa toivottiin säännöllisiä tapaamisia ja keskustelutilaisuuksia. Ruohonjuuritasolta nousevia kehittämisideoita toivottiin vietävän yhdessä eteenpäin. Sen seurauksena voisi syntyä myös useamman toimijan yhteisiä hankkeita, erityisesti koko maakunnan kattavia yhteishankkeita.

Kuntien luottamushenkilöt toivoivat yhteisiä tilaisuuksia ja tapahtumia eri sidosryhmien kesken sekä kuntalaisten osallistamista. Esitettiin, että kunnissa kierrätettäisiin tulevaa Leader-strategiaa sellaisessa vaiheessa, jolloin voisi vielä vaikuttaa sen sisältöön. Tämä lisäisi yhdessä tekemisen meininkiä. Tavoitteeksi tulisi asettaa Oulun Seudun Leaderin tuomien mahdollisuuksien ja tunnettavuuden lisääminen toiminta-alueella.

Kuntien virkamiehet esittivät tavoitteeksi vuositt-

taisia vierailuja ja toiminnan esittelemistä oppilasryhmille sekä yleistä tiedottamista kuntalaisille ja yhdistyksille hankkeiden rahoituksen hakemiseen liittyen. Esitettiin myös, että vuosittain pitäisi jokaisessa kunnassa toteuttaa jokin Leader-hanke joko kunnan, yrityksen tai yhteisön toimesta.

Yritysedustajien mielestä tavoitteeksi tulisi asettaa yhteistyön lisääminen yritysten ja Leader-toimiston henkilökunnan välillä. Yritysneuvonnan edustajat puolestaan esittivät tavoitteeksi yhteisen markkinointi- ja viestintäsuunnitelman tekemisen. Lisäksi tulisi tuoda esille enemmän hyviä käytäntöjä sekä hankkeita, mutta erityisesti hankkeiden tuloksia, etenkin digitalisaation ja hiilineutraaliuden kehittämiseen sekä kylien elinvoimaisuuden parantumiseen liittyen. Toivottiin opintomatkoja erilaisiin rahoitettuihin kohteisiin.

Yritysneuvonta toivoi myös yritysrahoitusten määrien seuraamista ja niiden edistämistä yhteistyössä sekä yritysrahoituksen määrien tavoitteiden toteutumisen seuraamista yhdessä. Yritysten kanssa tulisi käydä säännöllistä vuoropuhelua, jotta yritysten elinvoimaisuutta pystytään kehittämään entisestään.

Muut vastaajat esittivät säännöllistä yhteydenpitoa organisaatioiden välillä ja siten tiedonkulun varmistamista.

MILLAISIA PAIKALLISEEN KEHITTÄMISEEN LIITTYVIÄ ASIOITA OULUN SEUDUN LEADERIN TULISI EDISTÄÄ OHJELMAKAUDELLA 2021-2027? LISTAA VÄHINTÄÄN KOLME ASIAA TÄRKEYSJÄRJESTYKSESSÄ.

ELY-keskuksen edustajat pitivät tärkeimpänä pienten yritysten tukemista sekä maaseudun elinkeinojen ja yrittäjyyden kehittämistä. Lisäksi tuotiin esille pieninvestoinnit, palveluiden (liikkuvien ja sähköisten) kehittäminen,

uudet kokeilut, maaseudulla asumisen mahdollistaminen, maaseutu ympäristön hyvinvointi ja viihtyisyys sekä aikaisemmin tukea saaneiden toimijoiden aktivointi.

Yhdistyedustajien vastauksista tärkeimpinä nousivat digitalisaatio (työelämässä, harrastustoiminnassa), tuki kylätaloista palvelukeskuksiksi-prosessiin, reitistöjen rakentaminen ja kunnostaminen sekä tiivis yhteistyö eri toimijoiden kesken. Lisäksi esille nousivat luonnontuotteiden hyödyntäminen, nuorten aktivointi ja työllistämisen edistäminen, paikallisen kehittämisen viestinnän tehostaminen, kylien älykkäiden lähipalveluiden muodostumisen tukeminen, vesistöjen tilan parantaminen ja ilmastonmuutokseen varautuminen, tiedotus ja koulutus.

Kuntien luottamushenkilöiden mielestä tärkeimpiä toimia olisivat: Internet-yhteys kaikille ja digiosaamisen parantaminen, kaavoitus, kylien vahvuuksien kartoitus, hyvinvoinnin parantaminen, retkeilyreitistöt ja muut maaseudun palvelurakennelainvestoinnit, yhdistysten palvelumuotoilun kehittäminen ja tuotteistaminen, yritysten investointitarpeet mukaan lukien 4H-nuorten yritykset, poromatkailun kehittäminen, yksinyrittäjyyteen kannustaminen, luonnonmukaisten matkailuajoneuvo/telttailu-kohteiden kehittäminen ja sitä kautta kotimaisen kesämatkailun kehittäminen.

Kuntien viranhaltijoiden mielestä tulisi ensisijaisesti edistää kuntien hankkeita, tukea paikallisia tapahtumia sekä hyvinvointiin, liikkumiseen ja erilaiseen harrastetoimintaan liittyviä hankkeita. Esille nousi myös pienyrittäjien tukeminen, kuntien ja yhdistysten yhteishankkeet, nuorten vapaa-ajantoiminnan tukeminen, oppilaiden lähialueeseen suuntautuvien tutustumiskäyntien/matkojen tukeminen, yritysten kehityshankkeiden

tukeminen ja nuorison harrastetoimintaan liittyvät hankkeet esim. mopopaja hanke, johon nuoretkin osallistetaan.

Yritykset ja yritysneuvonnan edustajat pitivät tärkeimpinä pienten, myös kausi- ja osa-aikaisten, yritysten tukemista. Tukea toivottiin yrityksille niin investointeihin kuin pienimuotoisiin kokeiluhankkeisiin (esim. tuettu palvelukokeilu muutaman kuukauden ajan) sekä ketteriä ja nopeita alku- ja kehitysvaiheen tukia. Palvelualojen ja palvelutalouden tukemista ja yritysten design- ja brändiosaamisen lisäämistä pidettiin tärkeänä.

*"Pk-yritysten investointien rahoittaminen
Yleishyödylliset investoinnit
Yhdistysten palvelumuotoilu ja tuotteistaminen
on tärkeää laajassa pitäjässämme"*

Yhtä lailla esille nousi digitalisaation edistäminen ja sitä kautta etätyön mahdollistaminen (nettiyhteydet, liikkumispalvelut, kylille esim. kylätaloille yhteispalvelupisteitä ja etätyöpisteitä) ja palveluiden tuominen kylille ja kyläläisten saataville digitaalisten kanavien kautta, lisäämällä esim. etäohjausta/etäpalveluiden hyödyntämistä (etäterveydenhoito, etäjumppat yms.)." Myös yleishyödylliset investoinnit nostettiin esille ja niistä erityisesti reitistöjen, virkistysalueiden ja luontoympäristön kunnossapito. Lisäksi tuotiin esille ilmastoasiat ja maaseudun elinvoimaisuuteen ja hyvinvointiin liittyvine palveluiden tukeminen.

Muut vastaajat pitivät tärkeinä eri toimialoilla toimivien maaseutuyrittäjyyden ja mikroyrittäjyyden tukemista sekä kestävään kehitykseen liittyviä asioita. Metsäalalla toimivien yritysten kehittäminen vastaamaan toimintaympäristön muutosta (yritysten aktivointi toiminnan kehittämiseen, vesien- ja luonnonhoidon osaamisen sekä paikallisten

hankkeiden aktivointi, tiestön hoidon ja kunnostamisen aktivointi - tiekunnat ja tienpidossa avustavat yritykset)

MITEN HALUAISIT OSALLISTUA OULUN SEUDUN LEADERIN STRATEGIAN LAATIMISEEN?

ELY-keskuksen vastaajista puolet ovat mielellään mukana strategiatyössä, ELY:ltä voi pyytää lausuntoa strategialuonnoksesta tai he voivat osallistua järjestettäviin tilaisuuksiin. Yhteistyöstä sopiminen koettiin myös tärkeäksi ja välttämättömäksi asiaksi. Puolet vastaajista eivät halunneet osallistua strategiatyöhön.

Yhteisöedustajat vastasivat olevansa mukana strategiatyössä monin eri tavoin. Esimerkiksi vastaamalla kyselyihin, osallistumalla työpajoihin ja pyydettyä kommentoimalla strategialuonnosta.

Kuntien luottamushenkilöt vastasivat olevansa mukana monin eri keinoin, esimerkiksi vastaamalla kyselyihin, verkostoitumalla ja kommentoimalla luonnoksia.

Kuntien henkilöstöstä puolet vastasivat, että voisivat osallistua strategiatyöhön vastaamalla kyselyihin. Puolet kyselyyn vastanneista kuntien henkilöstöstä eivät olleet kiinnostuneita osallistumaan strategiatyöhön.

Yritysten edustajat vastasivat, että yritystoimijoilla ja yrittäjäyhdistyksillä olisi hyvä oikoluettua strategialuonnosta, jotta siitä tulee yhteinen työkalu alueella. Yritysneuvonnan edustajat puolestaan voisivat osallistua työpajaan ja kommentoida luonnosta tai osallistua sähköpostikyselyihin. Lisäksi ehdotettiin, että seudun elinkeinojen kehittämisen keskeiset toimijat tulisi osallistaa eri tavoin. Muut vastaajat ehdottivat tilaisuuksiin osallistumista ja luonnoksen kommentointia sekä tiedonvaihtoa eri sektoreiden maakunnallisista tilanteista.

NUORISO LEADER JA NUORISO LEADER TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Vastaajista kaikki ilmoittivat tuntevansa Nuoriso Leader-rahoitusvälineen. Vastaajat pitivät rahoitusvälinettä tärkeänä ja sen jatkuvuus tulisi turvata. Rahoituksen hakemisen ja raportoinnin helppous tulisi säilyttää sekä nuoria tulisi aktivoida yritys- ja hanketoimintaan entistä enemmän.

Neljän vastaajan mielestä tiedotusta rahoitukseen ja onnistuneisiin esimerkkeihin liittyen tulisi lisätä huomattavasti ja kahden vastaajan mielestä tuen ylärajaa tulisi nostaa. Yksi vastaajista ehdotti Nuoriso Leaderin kohdentamista laajemmalle kohderyhmälle ja useampiin kohteisiin. Vastauksissa pohdittiin Nuoriso Leaderin kytkentää EU-osarahoitteiseen kehittämistoimintaan, jonka myötä Nuoriso Leader rahoitusta saaneet voisivat kytkeytyä rahoitettuihin kehittämishankkeisiin. Lisäksi toivottiin yrittäjähänkeä lisääviä momenteja ja Nuoriso Leaderin näkyvyyden lisäämistä esim. 4H-nuorten yritysten investoinneissa.

"Nuoriso Leader on toiminut hyvin. Tunnettavuutta vaan lisää."

4. Tulosten analysointi ja tavoitteet

TIEDOTTAMISEN JA VIESTINNÄN KEHITTÄMINEN

Oulun Seudun Leaderin tiedotus- ja viestintä tälläkin hetkellä tapahtuu monin eri kanavin: Nettisivuilla on pysyvä, mutta ajantasainen tieto perustoiminnasta. Yhdistyksellä on Facebook- ja Instagram-kanavat, joihin pyritään mahdollisimman usein päivittämään ajankohtaisia asioita.

Lisäksi käytössä on sähköinen uutiskirje, jota käytetään tiedottamiseen, kun tiedotetaan ajankohtaisia asioita jäsenille, kuntiin tai sidosryhmille. Virallinen jäsentiedote lähetetään noin kaksi kertaa vuodessa.

Esitemateriaalia on laadittu yritys- ja hanketukien hakijoille sekä Nuoriso Leader toimintaan liittyen. Toiminta-alueen paikallislehtiin laitetaan tiedote rahoitetuista hankkeista ja kunnissa pyritään käymään noin kerran vuodessa kertomassa strategian toteutumisesta sekä rahoitusmahdollisuuksista. Lisäksi pidetään tarvittaessa tilaisuuksia alueittain, mielellään niin, että niihin on kutsuttu laajemmalta alueelta ihmisiä tai osallistutaan muiden järjestämiin tilaisuuksiin.

Kyselyn vastauksista kävi selkeästi ilmi, että Oulun Seudun Leaderin tiedottamista ja viestintää tulee lisätä ja kehittää monin eri tavoin. Leader-ryhmässä tämä on tiedostettu jo aiemmin, mutta resurssien vähyyys ja toisaalta hakujärjestelmän muuttuminen sähköiseksi on lisännyt merkittävästi toimistolla ja koneen ääressä tehtävää työtä. Jalkautuminen on vähentynyt resurssien vähäisyyden vuoksi. Toimintoja ja prosesseja on pyritty tehostamaan, jotta hakemusasiat ja muu toiminta ehditään hoitamaan. Perustehtävien hoitamiseen kahden henkilön työpanos on ollut liian vähäinen resurssi. Loppuohjelmakaudesta tehtävien hoitamisessa on ollut kolme henkilöä ja toiveena on, että se säilyisi vähintään myös jatkossa. Henkilöstön määrä on riippuvainen toimintarahasta, joka myönnetään ohjelmakausittain Leader-ryhmän hallintoon.

Jalkautumista toiminta-alueelle tulisi lisätä, mutta keskeisessä asemassa on myös tiedottamisen lisääminen etäyhteyksien kautta. Tämä voisi olla hyvä tapa yhdistää alueittain eri toimijoita yhteen ja saada sitä kautta myös uusia yhteistyön avauksia. Leader-yhdistyksen tulisi myös kehittää omia

työkalujaan sellaisiksi, joiden avulla viestintää saadaan helposti ja nopeasti suunnattua eri kanaviin.

Tiedottamisen pääkohderyhmänä ovat paikalliset toimijat, mutta myös sidosryhmiä tulisi pitää enemmän ajan tasalla ajankohtaisista asioista. Sidoryhmien kanssa on aiemminkin pidetty yhteisiä tilaisuuksia, mutta niitä voisi pitää useammin ja säännöllisesti. Tämä on yksi keskeinen yhteistyön sopimisen paikka. Joku vastaajista ehdottikin yhteisen tiedotus- / viestintäsuunnitelman tekemistä, mikä voisi olla joidenkin toimijoiden kanssa hyvä idea.

Tiedottamisen kehittämiseksi on jo aloitettu konkreettisia toimia, kun Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmät ovat päättäneet yhteistyössä uudistaa nettisivunsa kevään 2021 aikana. Leader-ryhmillä ja ELY-keskuksella on myös yhteinen Popikki-nettisivusto, jossa tuodaan esille alueen tapahtumia sekä esimerkkejä hyvistä hankkeista ja näiden lisäksi myös maaseuturahaston vaikuttavuuden mittareita kehitetään yhteistyössä eteenpäin. Erilliselle Leader-ryhmän omalle viestintähankkeelle on selkeästi perusteita lähitulevaisuudessa, mikäli toimintaa aiotaan kehittää ja saada uusia pysyviä käytäntöjä aikaiseksi.

OULUN SEUDUN LEADERIN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Leader-yhdistyksen toiminnan kehittämiseksi esitettiin omien hankkeiden toteuttamista, joiden kautta Leader-ryhmä voisi saada uusia näkökulmia ja innovatiivisuutta toimintaansa. Oulun Seudun Leaderillä on ollut muutamia omia hankkeita, kuten teemahankkeita ja kalatalouden kehittämiseen liittyviä hankkeita. Lisäksi olemme olleet mukana joko yhteistyökumppaneina tai osatoteuttajina Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteisissä hankkeissa, joissa on viety eteenpäin alueen toimijoiden tarpeita sekä kehitetty Leader-yhdistysten yhteistä viestintää.

Erittäin vahvana tarpeena on ollut kehittää omaa tiedottamistamme ja viestintää, johon ei ole ollut resursseja henkilökunnan vähäisen määrän vuoksi. Vuonna 2021 käynnistyy oma Nuoriso Leader -hanke, jossa viestinnän kehittämisen lisäksi testataan alueellemme sopivaa nuorisotyöryhmämallia ja osallistetaan siten enemmän alueemme nuoria sekä pyritään saamaan nuorten näkemyksiä Leader-toimintatavasta ja sen kehittämisestä alueella. Lisäksi lähitulevaisuudessa ajankohtaiseksi tulee myös oman viestintähankkeen toteuttaminen.

Kyselyn vastaajat toivoivat tiiviimpää yhteydenpitoa niin paikallisiin kuin maakunnallisiin toimijoihin. Oulun Seudun Leaderin verkostossa on toimijoita, joihin tulisi pitää säännöllisemmin yhteyttä. Maakunnallisten toimijoiden säännöllinen tapaaminen olisi luontevaa toimijoiden yhteisissä verkostoitumistilaisuuksissa, joita järjestettiin yhdessä vaiheessa vuosittain, mutta ne sittemmin kuihtuivat, kun tilaisuuksille ei enää löytynyt luontevaa järjestäjätahoa.

Näiden tilaisuuksien järjestäminen uudelleen esimerkiksi etäyhteydellä voisi olla tulevaisuudessa järkevää, jolloin järjestäjän vastuuta voisi vuorotella eri toimijoiden kesken eikä tilaisuuksien järjestäminen itsessään ole kovin iso kustannus tai työ. Kuitenkin tulee ottaa huomioon, että tilaisuuksille pitää löytyä yhteinen agenda ja asialistan tulee olla kaikkia toimijoita kiinnostava. Näin saataisiin ainakin tiedonvälitystä eri toimijoiden välillä kehitettyä.

Tukea kaivattiin myös hankkeiden hallinnointiin ja hanketoteuttajien tukemiseen hankkeiden eri vaiheissa. Käytännössä tätä voi olla haasteellista toteuttaa, koska Oulun Seudun Leader rahoittaa ohjelmakaudessa noin 200–300 hanketta. Hakijoita neuvotaan aina kun kysymyksiä ilmenee, mutta varsinaisia aloituspalavereita hankkeen aikana ei ole

pidetty. Joissakin yksittäisissä hankkeissa, joissa on ohjausryhmä, olemme tiiviimmin mukana koko hankkeen ajan ohjausryhmän jäsenen ominaisuudessa. Mietinnässä on ollut aloituspalaverien järjestäminen, mutta palavereiden järjestäminen vaatii valtavasti resursseja. On mahdollista, että hankkeen alkuvaiheessa käytävät aloituspalaverit, joissa käydään lävitse perusteellisesti hankkeen toteuttamista varten tarvittavat asiat, voisivat vähentää kyselyjen määrää jatkossa. Hanketoteuttajan kannalta olisi hyvä, jos jokaisen hankkeen toteutusta ehtisi käydä paikan päällä katsomassa, mutta siihen ei ole ollut resursseja. Tämä toimintatapa lisäisi hanketoteuttajien luottamusta omaan toimintaansa ja parantaisi kentällä tietämystä hankkeen toteuttamisen osalta.

Yritysneuvojen taholta tuli esitys, että käytäisiin enemmän vuoropuhelua markkina- ja kilpailutilanteesta ja lisättäisiin keskustelua suunnitteilla olevista hankkeista. Olemme tähän asti ajatelleet, että yritysneuvonnan henkilöt ja muutkin toimijat ovat matalalla kynnyksellä yhteydessä toimistomme puhelimitse ja sähköpostitse, koska se on nopea ja luontevin keino viestiä ja keskustella eri asioista. Ilmeisesti se ei kuitenkaan ole riittävä toimintatapa vaihtaa tietoja. Jatkossa voisi kokeilla yritysneuvonnan henkilöstön kanssa esimerkiksi kuukausittaisia aamukahvitilaisuuksia etäyhteydellä.

NUORISO LEADER TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Myös Nuoriso Leader -rahoitusvälineen osalta toivottiin tiedottamisen ja aktivoimisen lisäämistä, johon vastataan jo lähitulevaisuudessa omalla Nuoriso Leader rahoitusvälineen kehittämiseen tähtäävällä hankkeella. Toivottiin myös, että byrokratia pysyisi helppona rahoituksen hakemisen osalta jatkossakin. Tämä on yksi tärkeimpiä edellytyksiä Nuoriso Leader -

toiminnan onnistumiselle eikä siihen voi tulla muutosta. Tuen ylärajan nostoa toivottiin, kuten myös rahoituksen kohdentamista laajemmalle kohderyhmälle ja Nuoriso Leader rahoitusta saaneiden kytkeytymistä rahoitettuihin kehittämishankkeisiin.

Yleisesti ottaen eri rahoitusten yhdistäminen samoihin hankkeisiin ei ole mahdollista. Sellaisissa tapauksissa, joissa esimerkiksi jokin järjestö on saanut tukea toimitilojen peruskorjaukseen, voivat alueen nuoret hakea Nuoriso Leader-tukea tiloissa käytettävien harrastusvälineiden hankintaan. Tällöin rahoitukset eivät kohdennu samaan asiaan ja eivätkä sulje toisiaan pois. Tuen ylärajan nosto tarkoittaisi sitä, että Nuoriso Leaderiin suunnattu rahoitus kohdentuisi vähäisempään määrään toimijoita ja hakemuksia. Tavoitteena on myös lisätä vapaamuotoisten ryhmien hakemuksia, joiden kautta saataisiin nuorten lisättyä nuorten omaehtoista toimintaa.

SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

Konkreettisimpia toimia yhteistyön kehittämiseksi esitettiin ELY-keskuksen toimesta, joka on luonnollista, koska yhteistyön muodot ovat jo vakiintuneita käytäntöjä ELY-keskuksen ja Oulun Seudun Leaderin välillä. Tällaisia käytäntöjä ovat muun muassa säännölliset yhteistyöpalaverit, niin kutsutut Hanke- ja Yritystuki-pöydät, vuosittaiset kumppanuuskeskustelut sekä rahoitusten yhteensovittamisesta ja yhteistyöstä sopiminen erillisellä sopimuksella ohjelmakausittain. ELY-keskus vierailisi myös mielellään Leader-hallituksen kokouksissa ja muutaman kerran tämä on jo toteutunutkin. Vierailu Oulun Seudun Leaderin hallituksen kokouksissa pyritään järjestämään jatkossakin.

ELY olisi myös kiinnostunut Leader-ryhmien kanssa yhteisistä kehittämispäivistä, mutta

sellaisten järjestämiseen ei ole ollut kenelläkään erillisiä resursseja viime vuosina. Luonnollisesti, kun uusi ohjelmakausi alkaa, yhteisiä tiedotus tilaisuuksia kannattaa järjestää eri puolilla aluetta ja samassa yhteydessä voi tulla ajankohtaiseksi yhteisten esitteiden ja julkaisuiden tekeminen. Hanke- ja yritystuki- pöytien sisällön kehittämisestä ollaan myös keskusteltu ja todennäköisesti lisää yhteisiä asioita saadaan niihin, kun uusi ohjelmakausi jälleen alkaa.

Muiden toimijoiden osalta ehdotukset sidosryhmätyön parantamiseksi liittyivät tiedottamisen ja viestinnän kehittämiseen, säännöllistämiseen sekä yhteistyöhön erilaisten tilaisuuksien järjestämiseksi.

TOIMIJOILTA NOUSSEET KEHITTÄMISTARPEET JA OULUN SEUDUN LEADERIN STRATEGIATYÖ

Suurin osa vastaajista olivat kiinnostuneita osallistumaan strategiatyöhön. Joillekin riittäisi erilaisiin kyselyihin vastaaminen ja toiset haluaisivat kommentoida luonnosversiota jossain vaiheessa. Kommentointi mahdollisuuden lisäksi myös strategiatilaisuuksia toivottiin järjestettävän.

Tarkoituksena on vuonna 2021 järjestää verkostossamme toimiville henkilöille ja organisaatioille kutsutilaisuudet etäyhteydellä. Tilaisuuksissa vietäisiin strategiaa eteenpäin työpajatyypillisesti ja mahdollisimman keskustelevasti. Lisäksi hallitus tulee olemaan keskeisessä roolissa myös vuoden 2021 aikana strategiatyössä.

Oulun Seudun Leader on aiemmin järjestämällään kuntakiertueella (v.2019) ja sähköisten kyselyiden (v. 2018–2019) avulla kysynyt alueen asukkailta, millaisia rahoitustarpeita alueella nähdään tällä hetkellä olevan.

Hyvin vahvana on noussut esille etenkin yhdistystoiminnan kehittäminen, reitistöjen ja liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnostaminen. Nämä nousivat vahvasti esille myös sidosryhmien vastauksissa.

Yhdistystoiminnan kehittämisellä on tarkoitettu lähinnä toiminnan monipuolistamista, kehittämistä, toimijoiden koulutusta sekä paikallisten tapahtumien kehittämistä. Kehittämistoimien myötä toivotaan alueelle uusia paikallisia palveluita ja tuotteita, joita yhdistykset voisivat järjestää. Joillekin yhdistyksille voi toiminnan kehittäminen olla uusien aktiivijäsenien mukaan saamista ja uusia työkaluja tai- toimintatapoja.

Yritysten kuin yhdistysten tulisi kehittää toimintaansa myös digitalisaation osalta ja koulutuksen lisäksi alueen toimijoille tulisi luoda mahdollisuuksia etätyöskentelyyn, yhteispalvelupisteiden kehittämiseen ja sitä kautta erilaisten palveluiden tuottamiseen etänä.

Ohjelmakaudella 2014–2020 on etenkin teemahankkeiden kautta tuettu paljon järjestöjen digivälineiden hankintaa, joilla erilaisia palveluja on voitu järjestää kyläläisten yhteisiin tiloihin. Selvästi tarvetta näiden tukemiseen edelleen on, kun järjestöt kehittävät toimintatapojaan koko ajan ja laitteisiin liittyvä tekniikka kehittyy vuosi vuodelta.

Reitistöjen ja liikuntapaikkojen rakentamista Oulun Seudun Leader on tukenut jo usean ohjelmakauden ajan, mutta edelleen tarve on kova. Etenkin nyt koronan myötä ulkoilu, retkeily ja lähimatkailu ovat lisääntyneet. Kyselyn perusteella nähtiin erittäin tärkeänä myös alueen matkailupalveluiden kehittäminen niin yritysten kuin yhdistystenkin tuottamana.

Oulun Seudun Leaderin alueelta on noussut aina voimakas tarve pienyritysten tukemiseen, ja

yrittäjät ovatkin olleet strategian tärkeänä painopisteenä. Ohjelmakaudella 2014–2020 mahdollisuudet tukea yrityksiä heikkenivät, kun aikaisemmin hyvin suositut tukimuodot, kehittämistuki ja käynnistystuki, poistuivat maaseuturahastosta. Tilalle saatiin Leaderin kohderyhmänä oleville yrityksille heikosti toimiva perustamistuki. Onneksi aloittavien ja toimivien yritysten investointituki säilyi, sen avulla saatiin strategian tavoitteet yritystukien osalta toteutumaan.

Tämän kyselyn perusteella voidaan sanoa, että yrittäjät nähdään alueella erittäin tärkeinä niin aloittavien kuin toimivienkin yritysten osalta. Kausi- ja osa-aikaista yrittäjyyttä tulisi voida tukea ja tähän voi olla tulossa mahdollisuuksia jatkossa.

Sidosryhmäkyselyyn vastanneiden mielestä etenkin nuoria tulisi tukea niin yrittäjyydessä kuin vapaa-ajantoiminnan osalta. Nuorisoiden Leader -rahoitusmalli vastaa tähän todella hyvin ja vuoden 2021 aikana käynnistyvän Oulun Seudun Leaderin oman Nuorisoiden Leader-hankkeen avulla pyritään selvittämään erityisesti nuorten tarpeita ja ideoita sekä pyritään jalostamaan ne eteenpäin erilaisiksi hankkeiksi.

Kaiken kaikkiaan kysely osoitti jälleen kerran sen, kuinka monimuotoinen Oulun Seudun Leaderin toiminta-alue on. Alueella on paljon erilaisia toimijoita ja toimintaa sekä monipuolista luontoa ja maaseutua. Tämä moninaisuus nostattaa myös paljon erilaisia tarpeita esille ja niihin kaikkiin pitäisi pystyä jollakin tavalla vastaamaan. Alueelta nousevien tarpeiden eteenpäin vieminen Leader-toiminnan avulla, riippuu tulevan ohjelmakauden rahoituksen määrästä ja strategian valmistelun aikana alueelta nousseiden ideoiden painotuksista.

"Oulun Seudun Leaderin toiminta on erittäin tärkeä omalla toiminta-alueella."

"Leader toiminta on erinomainen tapa laittaa hankkeita käyntiin ja aktivoida kaikkia eri tahoja kehittämään itse omaa toimintaympäristöään ja niitä asioita joita pitää tärkeänä"

"Leader on aktiivisille yhdistyksille todella tärkeä kumppani.."